



Vereniging van  
Senioren-  
Ambtenaren van de gemeente  
's-Gravenhage

# JOURNAAL

V  
S  
A  
G

september 2019  
jaargang 42

**Voorzitter:**

L.G.J. Draisma, 070 - 358 90 51, leo.draisma@gmail.com

**Secretaris:**

Mevrouw H.L. Loke, 070 - 366 96 70, h.l.loke@hotmail.com

**Penningmeester/ledenadministratie:**

E.F.H. de Kleijn, 070 - 354 46 22, penningmvsag@telfort.nl

**Plaatsvervangend penningmeester:**

P. Grimme, 070 - 399 15 59, pgrimme@planet.nl

**Bestuurslid:**

C. Kloet, 06 - 29 52 00 16, fleury@hetnet.nl

**E-mail bestuur:**

vsag@denhaag.nl

**Postadres:**

Zuidlarenstraat 57  
kamer 1.09  
2545 VP Den Haag

**Iban:** NL95 INGB 0003 9305 93

**BIC:** INGBNL2A

t.n.v. Penn. ver. v. Senioren Ambt. Gem. 's-Gravenhage

**Website:** <https://www.vsag.nl> (onder constructie)

## Beste VSAG- ers

Een lid van de Haagse gemeenteraad wil dat er meer ambtenaren komen die in Den Haag wonen. Bij gelijke

geschiktheid moeten kandidaten uit Den Haag worden aangenomen omdat zij meer van Den Haag weten.

Bovendien geven ze een deel van hun salaris, bijvoorbeeld voor de dagelijkse boodschappen, in Den Haag uit. Dat is volgens het raadslid goed voor de lokale ondernemers. Het bespaart ook reiskosten en ervaren de Haagse ambtenaren zelf de lusten of de lasten van hun eigen beleidsbeslissingen.

Het is niet aan de VSAG zich uit te spreken over het beleid van de gemeente en de politiek die daar over gaat. Maar ik vind er natuurlijk wel wat van als ik lees dat het raadslid ook wil dat de ambtenaren door een groen-

gele wasstraat moeten zodat ze in hun denken en doen zijn doordrenkt met het DNA van de stad. Dat bestaat vooral uit zand en veen, de acht stadsdelen, het Binnenhof, Haagse Harry, Koninklijke residentiestad, Van Kooten en De Bie, Duindorp, Scheveningen en Loosduinen.

Met die groen-gele bril kunnen de ambtenaren pas echt in dienst van de stad werken, meent het raadslid. Door ze kennis te laten maken met de Haagse mores, de geschiedenis en de achtergrond van de stad, ontstaat er kennis en kunde die ook in het belang van de stad ingezet kan worden.

Kennelijk deden wij dat in onze tijd niet of onvoldoende. Ik neem het maar voor kennisgeving aan. Evenals dat de spoedcursus het de ambtenaren duidelijk moet maken dat het wordt gewaardeerd als ze hun geld onder het motto 'Den Haag First' bij de Haagse middenstand uitgeven.

Daarom kan het kerstcadeau voor de ambtenaren uitgekeerd worden in een Haagse Knaak. Met dit gemeentelijk betaalmiddel krijgt de lokale economie elk jaar een boost van 3,5 ton.

Als nieuwe ambtenaren hun ambtseed afleggen moeten ze niet meer een thermoskan met het Haagse stadswapen krijgen, maar enkele Haagse Knaken en die in Den Haag uitgeven.

Ik lees dit met op de achtergrond de omschrijving van het gemeentelijk personeelsbeleid in het coalitieakkoord: "Modern en aantrekkelijk werkgeverschap staat centraal, zeker tegen de achtergrond van een veranderende stad en arbeidsmarkt."

Voor het bewuste raadslid is dat kennelijk te weinig Haags. Misschien moet plat Haags de voertaal bij de gemeente worden en heet de ambtenaar geen ambtenaar meer maar uitvretâh.

Vroegâh, om het bij het plat Haags te houden, was de stad anders, was de politiek anders en was de gemeente als werkgever anders. Maar deden we ons stinkende best voor de stad.

Dat mag je niet meer zo zeggen. Nu heet het: "De gemeente volgt de trend naar een meer adaptieve en plattere organisatie. Via inspiratiesessies en pilots onderzoeken we de mogelijkheden voor zelforganisatie binnen de gemeente onder het motto: van piramide naar pannenkoek."

Beste VSAG-ers, je hoeft gelukkig niet uit Den Haag te komen, plat Haags te praten en een geel-groene bril te hebben om lid van de VSAG te kunnen worden.

En die pannenkoek..... nou, daar weten we uiteraard wel raad mee!

*Leo Draisma,*  
*voorzitter*

**In ruimte VSAG in Zuid57**

# **Najaarsbingo op dinsdag 24 september**

**De jaarlijkse najaarsbingo wordt gehouden op dinsdag 24 september en begint om 14.00 uur in de ruimte van de VSAG, zaal 1.09 op de eerste etage van Zuid57 in de Zuidlarenstraat 57. Er zijn weer leuke prijzen.**

Leden die aan de najaarsbingo willen meedoen, wordt met enige klem verzocht de bingobriefjes van tevoren te bestellen. Ze hoeven dan niet in de rij te staan om de briefjes te kopen, want ze liggen klaar.

Er worden zoals gebruikelijk drie rondes gespeeld. Men kan zelf bepalen met hoeveel briefjes men per ronde wil deelnemen.

Zoals altijd is er een gratis vierde ronde met eveneens mooie prijzen. Voor deze ronde worden de bingobriefjes in de zaal uitgereikt.

De bingobriefjes kunnen per drie stuks voor € 2,50 worden gekocht.

Het gewenste aantal briefjes kan worden besteld door uiterlijk maandag 16 september het verschuldigde bedrag over te maken op bankrekening NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van najaarsbingo.

Eventueel kunnen de bingobriefjes voordat de najaarsbingo begint, in de ruimte van de VSAG worden gekocht.

Het bestuur hoopt echter dat gezien het extra werk dat hiervoor nodig is, van deze gelegenheid zo weinig mogelijk gebruik wordt gemaakt.



Aan de Dunne Bierkade

# Ontmoeting met Hollandse meesters in het Haags Buitenmuseum



Het Buitenmuseum is een schilderrijk stukje van Den Haag aan de Dunne Bierkade 16, 17 en 18 en omgeving. Nergens in Nederland kan men op bezoek in de woonhuizen en ateliers van zoveel beroemde kunstenaars als Jan Steen, Jan van Goyen en Paulus Potter, architect Van Balckeneynde en filosoof Spinoza. Voor leden van de VSAG is er op dinsdagmorgen 1 oktober na de ontvangst om 10.30 uur met koffie of thee een anderhalf uur durende rondleiding in drie panden, overigens met veel trapjes.

De Dunne Bierkade en omgeving was eeuwenlang een creatieve broedplaats. In de negentiende eeuw stonden hier de woonhuizen en ateliers van beroemde schilders uit de Romantiek en de Haagse School. De oprichter van Pulchri Studio, Bartholomeus van Hove, woonde hier naast Johannes Bosboom, een van de schilders van de Haagse School.





## **Jan van Goyenhuis**

Het Buitenmuseum bestaat uit een aantal panden. In het Jan van Goyenhuis aan de Dunne Bierkade 16a maakte Jan van Goyen, de landschapsschilder, honderden schilderijen, waaronder een bijna 5 meter groot stadsgezicht van Den Haag in de Gouden Eeuw.

Jan Steen schilderde er zijn schoonfamilie, de familie Van Goyen. Eerder woonde hij als kunsthandelaar in één van de hofjes in de buurt. In het Jan van Goyenmuseum wordt aandacht besteed aan de kunstwerken die met deze omgeving te maken hebben.

Margriet, de dochter van Jan van Goyen, trouwde met Jan Steen die jarenlang in Den Haag woonde. Het huishouden van Jan Steen is een geveleugelde uitdrukking voor een rommelig interieur. Jan Steen, zijn vrouw en zijn kinderen komen vaak voor in deze huishoudens. Attributen uit deze en andere schilderijen van Jan Steen zijn terug te vinden in de stijlkamers van het Jan van Goyenhuis. Het atelier en de bedstede zijn schilderachtig.



## **Paulus Potterhuis**

Paulus Potter huurde het voorname pand aan de Dunne Bierkade 17 van buurman Jan van Goyen. Hier schilderde hij het landschap op zijn beroemdste schilderij, 'De Stier'. Paulus Potter trouwde met zijn buurmeisje, Adriana van Balckeneynde. Voor Amalia van Solms schilderde hij hier een schoorsteenstuk. Van de paleizendecorateur Stortenbeker zijn er in de

voorkamer fraaie plafondschilderingen. Ook zijn er een atelier en een bedstee.





### **Van Balckeneynde Huis**

Het door Pieter Post ontworpen monumentale pand aan de Dunne Bierkade 18 was het woonhuis van Van Balckeneynde, de stadstimmerman uit de Gouden Eeuw. Hij bouwde Haagse paleizen en het Catshuis. Later kochten Anton en Johann Frantz Lyncker het huis en vestigden er een porseleinfabriek. Bijzonder is de keuken. In de 17e eeuw werden huizen van rijke burgers van plint tot plafond gedecoreerd.



### **Spinoza Huis**

Jan van Goyen liet op de Paviljoensgracht nog een huis bouwen. Later schreef de beroemde filosoof Baruch de Spinoza er op zolder onder andere zijn 'Ethica'. Aan de Paviljoensgracht ligt ook het Heilige Geesthofje. Het dateert uit 1616 en is het oudste hofje van Den Haag. Er is onder andere een fraaie regentenkamer uit 1647.

De rondleiding kost € 10,--. Aanmelden kan door dit bedrag voor 20 september over te maken op NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Buitenmuseum.



Het Buitenmuseum aan de Dunne Bierkade 16/17/18 ligt op 10 minuten lopen vanaf het Centraal Station en het station Hollands Spoor. Parkeren kan in de parkeergarage aan de Veerkades. Het Buitenmuseum is niet toegankelijk

voor rolstoelgebruikers.



## **Herfsttocht naar het Vlasserij- Suikermuseum en de Basiliek van Oudenbosch**

**De herfsttocht op dinsdag  
22 oktober gaat naar het  
Nationale Vlasserij-  
Suikermuseum in Klundert  
en de Basiliek van  
Oudenbosch, een kopie op**

**schaal van de Sint Pieter in  
Rome. In het Vlasserij-  
Suikermuseum is te zien  
hoe van vlas linnen wordt  
gemaakt en van een  
suikerbiet een  
suikerklontje.  
De dagtocht met ook een  
koffietafel en een diner  
komt in de plaats van de  
Bayerische seniorendag in  
het Duitse Wunderland, die  
wegens onvoldoende  
belangstelling op 2 oktober  
niet doorgaat.**

De bus vertrekt om 8.30 uur vanaf de Prinsessegracht tussen de Herengracht en het Korte Voorhout naar het Vlasserij-Suikermuseum in Klundert, waar bij een groot aantal originele machines en apparaten demonstraties worden gegeven. In de westhoek van Noord-Brabant worden al eeuwen vlas en suikerbiet verbouwd, de grondstoffen voor de productie van lijnolie, vlaslint en suiker.

In de ontvangstruimte van het in een gerestaureerde boerderij gevestigde museum is er koffie met gebak, waarbij een uitleg wordt gegeven over de boerderij en het museum.



### **Repelen**

Daarna is er in kleine groepjes een rondleiding door vrijwilligers, die jarenlang in de vlasserij hebben gewerkt. Zij demonstreren de zware handarbeid van het repelen, roten, braken en zwingelen, waarmee ze van vlas een vlaslint maken.



Vervolgens is op de suikerexpositie aan de hand van authentieke voorwerpen, displays en oude suikerproducten in de originele verpakkingen het productieproces van suiker te zien.



Na de koffietafel met kroket wordt naar de Basiliek in Oudenbosch gereden. Daar wordt een rondleiding gegeven. De Basiliek van de H.H. Agatha en Barbara is een verkleinde kopie van de Sint

Pietersbasiliek in Rome en heeft een rijk versierd interieur.

## **Verheven**

Met de bouw werd in 1855 begonnen met Pierre Cuypers, de beroemdste Nederlandse architect uit die tijd, als adviseur. Oudenbosch telde toen slechts 3.500 inwoners. Omdat de kerk zo groot was werd gezegd dat de dorpingen de koepel in de kop hadden. In 1880 werd de indrukwekkende kerk die nog steeds als gebedshuis wordt gebruikt, geconsacreerd. Ruim een eeuw geleden werd de kerk door Paus Pius X verheven tot Basilica Minor.

De kerk is 81 meter lang en 55 meter breed. De enorme koepel is 63 meter hoog en torent hoog boven Oudenbosch en omgeving uit. De Antwerpse beeldhouwer Frans de Vriendt was verantwoordelijk voor 44 van de 50 grote beelden in de kerk, evenals voor het meer dan 4 meter hoge beeld Salvator Mundi op de voorgevel.

De inhoud van de kerk is 16 keer kleiner dan de echte Sint Pieter in Rome. Een ander verschil is de afwerking. In Rome zijn grote hoeveelheden marmer in de basiliek verwerkt. In Oudenbosch zijn de wanden van het interieur met verf 'gemarmerd'.

De basiliek werd gebouwd op initiatief van pastoor Willem Hellemons, lid van de orde van de Cisterciënzers. Hij had nauwe banden met Rome door zijn vriendschap met Paus Gregorius XVI. Zijn liefde voor de Paus uitte zich op een bijzondere manier in de jaren 1864-1870 toen, mede door zijn inzet, 3.000 Nederlandse Zouaven via Oudenbosch naar Rome vertrokken om te strijden voor de instandhouding van de kerkelijke staat.



### **Merkwaardig**

Na diverse restauraties is de basiliek geworden tot wat zij nu is: een bijzondere parochiekerk, een weerspiegeling van de Sint

Pieter in Rome en een toeristische trekpleister. Het afsluitend diner is in restaurant Tout te Monde in Pijnacker.

De herfsttocht kost € 63,--, voor een introduc e € 68,--. Aanmelden kan door dit over te maken op bankrekening NL74INGB 0007 4130 77 ten name van Bestuur VSAG te Den Haag met vermelding van Herfsttocht. Wie een Museumkaart heeft kan € 4,50 in mindering brengen en dat bij de aanmelding aangeven. Vergeet niet de Museumkaart mee te nemen, want die moet getoond worden.

## **Mentorschap Haag en Rijn op zoek naar vrijwilligers**

**Soms zijn mensen door een ziekte of een beperking niet volledig in staat een beslissing te nemen en voor zichzelf op te komen.**

**Als zij niemand hebben die dit van hen overneemt, kan de kantonrechter via de Stichting Mentorschap Haag en Rijn een vrijwilliger als hun mentor benoemen. Ellen Vos, coördinator van de regio Den Haag van Haag en Rijn, geeft op dinsdagmiddag 17 september om 14.00 uur een toelichting in de ruimte van de VSAG in Zuid57.**



Een vrijwilliger wordt als het intakegesprek goed is verlopen, na een basistraining van vier avonden als mentor aan een geschikte cliënt gekoppeld en is na zijn of haar benoeming door de rechtbank diens wettelijke vertegenwoordiger en belangenbehartiger. Ook is de mentor adviseur en vertrouwenspersoon voor alle andere persoonlijke zaken van de cliënt.

Het mentorschap is bedoeld voor meerderjarigen die door een ziekte of beperking moeite hebben met het begrijpen van informatie en het nemen van beslissingen. Vaak hebben ze een verstandelijke of psychische beperking of dementie, waardoor ze moeilijk de regie kunnen houden over hun verzorging, verpleging, begeleiding en behandeling. Als er geen familie of andere naasten zijn die dat van hen overnemen, kan een mentor hen daarbij helpen.



### **Vertrouwensband**

Het is belangrijk dat de cliënt en de mentor een vertrouwensband hebben. De mentor bezoekt de cliënt geregeld en heeft overleg met de zorgverleners en de behandelaars. Ook over andere onderwerpen kunnen de mentor en de cliënt contact hebben. Een mentor is niet bevoegd over financiële zaken te beslissen. Hiervoor kan bij de rechtbank een bewindvoerder of financieel vertegenwoordiger worden aangevraagd.

De mentor wordt door Mentorschap Haag en Rijn begeleid en ondersteund. Gezien het belang van de relatie tussen de mentor en de cliënt duurt het mentorschap minimaal twee jaar. Er is een onkostenvergoeding. Nadere informatie staat op de website van Mentorschap Haag en Rijn.



Wie de toelichting wil bijwonen wordt verzocht dit te melden bij de secretaris van de VSAG, Leny Loke, tel. 070 - 366 96 70, e-mail: [h.l.loke@hotmail.com](mailto:h.l.loke@hotmail.com).

# Geslaagde zomertocht naar het museum BroekerVeiling



De zomertocht op dinsdag 16 juli naar het museum BroekerVeiling in Broek op Langedijk was een succes.

De 36 deelnemers genoten van een rondvaart langs de eilandjes waarop nog steeds allerlei soorten groenten worden geteeld.

In de oudste doorvaartveiling ter wereld konden ze zelf de historische veilingklok bedienen. Een van hen oefende iets te enthousiast en 'kocht' daardoor liefst 65 kilo uien tegen een veel te hoge prijs.





Om half tien vertrok de bus met chauffeur Stef vanaf de Prinsessegracht naar museum BroekerVeiling. Daar werden de deelnemers ontvangen met koffie en een Broekerbol.

## Vaartocht

Om 11.00 uur stapten ze op de 'Grobol', de boot van schipper Jan, voor een vaartocht naar de akkers in het 'Rijk der Duizend Eilanden'. Grobol was de eerste uiensoort, die nu niet meer wordt verbouwd. De boot vertrok vanaf de lighallen, waar vroeger de handelaren met hun boot en daarop hun groente en fruit lagen te wachten tot ze door de veilinghal mochten varen.

Het 'Rijk der Duizend Eilanden' is ontstaan doordat de bewoners



met het slib uit de vaarsloten die ze hadden gegraven, van de eilandjes vruchtbare akkers maakten. Ze zaaiden en oogsten er eeuwenlang met hun blote handen hun groenten. Vee was en is er nagenoeg niet.



In 1960 vond een verkaveling plaats. Het eerste stuk werd niet verkaveld om te kunnen laten zien hoe het vroeger was. Alles gebeurt nog steeds met de hand. De westkant is een professioneel agrarisch gebied. Aardappels kunnen eens in de drie jaar worden geroid en gaan vaak naar de chipsfabriek. Ook worden er veel (bloem)kool, uien, sperziebonen en bloembollen verbouwd. Ongeveer 80 akkertjes worden gebruikt als dagbesteding voor jongeren met een beperking.



### **Dellen**

Er zijn twee meren (dellen) overgebleven. De boot voer over de Oosterdel. Van de veertien watermolens die het gebied ooit bemaalden, zijn er twee over.

Op een eilandje stonden drie geiten te wachten. Ze kennen de boot en de schipper, die altijd een zak brood bij zich heeft. Aan de zijkanten van de akkertjes hebben Amerikaanse rivierkreeften gaten gegraven. Ze zijn er een plaag.



Terug bij het veilinggebouw werden de deelnemers naar de veilingzaal gedirigeerd.

De BroekerVeiling is de oudste

doorvaartveiling ter wereld. Het veilen bij afslag in plaats van bij opbod is hier ook begonnen. Bij elke stoel is er een knop waarop iemand die iets wil kopen kan drukken om de veilingklok stil te zetten. De originele veilingklok uit 1903 hangt er nog. Het veilinggebouw in de late Jugendstil met prachtige details dateert uit 1912. Tot 1973 was de BroekerVeiling met een aantal andere veilingen het hart van de tuinbouwcultuur in Noord-Holland.

## Kledij

De veiling werd geleid door een jongedame die, evenals de bijbehorende handelarenfamilie, in Westfrieze kledij was gestoken. De kostuums zijn veelal uit erfenissen afkomstig of zijn nagemaakt.





Er voer een boot binnen, voortgeduwd met een kloet (vaarboom), met uien, fruit en groente waarop iedereen kon bieden. Bij het oefenen wie als eerste de klok op 20 cent kon laten stilstaan, drukte een van de VSAG-ers al bij 70 cent op de knop en 'kocht' daarmee voor die kiloprijs een partij van 65 kg uien.

Voor elk product wordt twee maal per jaar landelijk een minimumprijs vastgesteld. Als voor het bereiken van die prijs niet op de knop wordt gedrukt, wordt het niet verkocht. Daarna kon iedereen bieden op spitskolen, druiven, pruimen en courgettes, maar ook op bananen en kiwi's. Enkele leden gingen met een pakje aardappelen of groente naar huis.



Vervolgens was er een zeer smakelijke Westfrieze koffietafel met kroket en kaassnacks voor de vegetariërs.

Om 14.00 uur werden de VSAG-ers opgevangen door een gids, die aan de hand van een grote kaart het museum en de omgeving liet zien. Achtduizend jaar geleden was dit één groot waddengebied, dat door waterfloeden geheel is afgekald. Er ontstond een duinenrij waardoor de Vecht zijn water niet meer kwijt kon en de Zuiderzee als gevolg daarvan ontstond. Het gebied was zeer moerassig en is rond 1200/1300 handmatig ontwaterd.

Na een pestepidemie omstreeks 1400 werd van veeteelt op tuinbouw overgegaan. Witte kool werd uit Zuid-Europa ingevoerd en werden er zuurkoolfabrieken opgericht. Van de acht zijn er twee over. Van de aardappels zijn de eerstelingen, 'Langedijker muizen', het bekendst. Ze worden af en toe in het museum geveild.

### **Kwast**

Buiten liet de gids een boot zien met een origineel 'allemansend', een dik touw met daaraan een kwast. Iemand die zijn behoefte over de reling had gedaan, gebruikte de kwast in plaats van toiletpapier. De kwast hing in het water en werd zo gereinigd.



Op het terrein staan ook een kleine palingrokerij en een smidse. Bram en Betty, twee kune kune varkens, hebben er een plek naast andere kindvriendelijke boerderijdieren.

In het museumwinkeltje kocht de leiding grote potten plaatselijk gemaakte pruimenjam, groene rabarberjam en stoofperenjam als prijs voor de najaarsbingo op dinsdag 24 september. Om half vier werd vertrokken naar Pijnacker, waar in restaurant Tout le Monde de zomertocht met een diner werd afgesloten.



## **Buitendag 'nieuwe stijl' groot succes**

**De jaarlijkse Buitendag op dinsdag 13 augustus in en buiten het clubgebouw van de sv Erasmusweg aan de Erasmusweg is door de nieuwe opzet een succes geworden.**

**De reacties van de ruim 50 deelnemers waren enthousiast. De nieuwe onderdelen, linedance, een barbecue in plaats van de Oosterse maaltijd en een ijsje uit een ijscokar, sloegen aan. Bovendien was het droog als het droog moest zijn.**



Vanaf elf uur werden de deelnemers met koffie in het clubgebouw van de sv Erasmus ontvangen. In zijn welkomstpraatje wees voorzitter Leo Draisma erop dat de belangstelling voor de Buitendag aanmerkelijk groter was dan vorig jaar. Toen waren er maar 35 deelnemers. Ook het jaar daarvoor was de belangstelling matig. "We hebben daarom het minimum aantal deelnemers op 40 vastgesteld. Als we dat aantal niet zouden halen zouden we met de Buitendag moeten stoppen. Kennelijk spreken de nieuwe onderdelen erg aan."

### **Intermezzo**

Een van de nieuwe elementen en een zeer vrolijk intermezzo was een demonstratie linedance door enkele leden van de VSAG onder leiding van Ineke



Trumpie. Op country western muziek dansten de drie dames in formatie, waarbij ze dezelfde bewegingen uitvoerden.

Het werkte erg aanstekelijk, want steeds meer deelnemers gingen meedoen met als hoogtepunt de 'Hucklebuck', waarbij de danspassen die moesten worden uitgevoerd, telkens werden aangegeven. Zo klonk steeds: "Drie links, drie rechts, drie achteruit en draaien." Op dat moment was het aantal dansers al gegroeid tot veertien. Ook het dansen op Tex Mex muziek sloeg erg aan.



Hoewel soms zeer donkere wolken overdreven en het af en toe onweerde bleef het droog en scheen af en toe zelfs de zon. Daardoor waren de jeu de boules banen die op het gras met kalklijnen en niet met touw om struikelen te voorkomen waren uitgezet, in trek.

Vervolgens was er een lunch, bestaande uit twee broodjes en een krentenbol. De vele tientallen broodjes waren door een aantal dames gesneden, besmeerd en belegd. Een flinke klus.



### **Magneet**

Na de lunch was het prima weer en zaten veel deelnemers buiten op het terras van het clubgebouw. Ook was het weer druk op de jeu de boules banen. Een deelnemster hoefde niet te bukken om de ballen die ze naar het kleine gele balletje had geworpen, telkens op te rapen. Met een magneet aan een touwtje tilde zij de ballen op.



Binnen waren er ook allerlei activiteiten. Zo werd, al dan niet volgens de officiële spelregels, op de sjoelbakken geprobeerd zoveel mogelijk schijven door de kleine gleuven te schuiven. Dat met veel kracht doen bleek niet altijd het gewenste resultaat te hebben.





Andere binnenactiviteiten waren onder meer klaverjassen en rummikub, gevolgd door een bingo die door bestuurslid Piet Grimme werd gepresenteerd en waarvoor het bestuur een uitgebreid prijzenpakket beschikbaar had gesteld. Bij de eerste ronde ging de hoofdprijs naar Elfriede Goeman. Zij kreeg een cadeaubon van Kruidvat en een verwensetje voor de voeten. De eerste prijs van de tweede ronde, een fles Amaretto plus glazen, werd gewonnen door Hans van Keppel.

De Buitendag werd afgesloten met een rijk gesorteerde barbecue en een ijsje in vele smaken uit een klassieke ijscokar van ijssalon Dolomiti.





**Presentatie Rob Lubbersen**

# **Siberië het best bekend als strafkamp**

**Rusland beslaat 17 miljoen vierkante meter, evenveel als de VS en China bij elkaar. Rob Lubbersen, lid van de VSAG, maakte vorig jaar met de Trans-Siberië Express een treinreis van Moskou naar Vladivostok aan de Japanse Zee. Op dinsdag 20 augustus gaf hij voor 30 leden in de ruimte van de VSAG een interessante presentatie over deze reis, waarbij er ook aandacht was voor Siberië. Daar wonen 40 miljoen mensen, ruim een kwart van de Russische bevolking.**

Siberië met zijn permafrost, naald- en loofbossen, steppes en woestijn, is het bekendst als strafkamp. Dat begon met de Raskolniki in de 17<sup>e</sup> eeuw. Raskol betekent schisma of scheuring. Deze geloofsgenoten werden naar Siberië verbannen. In 1825 kwamen de Decembristen in opstand tegen de tsaar. Ook de Polen, die in 1863 tegen de dienstplicht in opstand kwamen, werden verbannen, evenals de communisten die in 1905 onder leiding van Trotski tegen de tsaar in opstand kwamen. Trotski wist via Finland te ontsnappen.



Bij de Oktoberrevolutie in 1917 werd de tsarenfamilie in Jekaterinenburg geïnterneerd en kwam Lenin, met naast zich Trotski, aan de macht en werden 1 miljoen

mensen verbannen. Na het overlijden van Lenin in 1924 kwam Stalin aan de macht en volgden er nog eens zo'n 2 miljoen verbanningen. Siberië werd toen door dwangarbeiders geïndustrialiseerd, al werd dat 'heropvoeding' genoemd. Gorbatsjov maakte in 1989 een eind aan Siberië als strafkamp.

## Stops

De treinreis van Rob Lubbersen van 9.289 kilometer naar Vladivostok begon in Moskou vanaf het station Trans-Siberië Express en duurde tien dagen en tien nachten. Er waren 93 stops. De locomotief en de machinist werden om de 500 km vervangen.

In elke wagon waren er twee provodniks (begeleiders). In een samovar, een grote ketel, werd water gestookt voor koffie, thee, soep en dergelijke. De twee 'badkamers' hadden geen douche, alleen een wasbakje en een toilet. Om het toilet na gebruik te legen moest op een pedaal worden



gedrukt die vooral niet opeens losgelaten mocht worden, zodat de boel op het spoor kon vallen en niet naar boven spoot.

In de restauratiewagon zaten de Russen al om 10.00 uur aan het bier. In Rusland overlijden jaarlijks zo'n half miljoen mensen aan alcohol. Vele honderden kilometers was het uitzicht hetzelfde: loofbomen. De spoorbrug over de Wolga was een welkome afwisseling. Na Jekaterinenburg waar de tsarenfamilie in 2018 werd vermoord en hun resten, evenals die van Anastia, zijn teruggevonden, kwam op 3.343 kilometer de hoofdstad Novosibirsk. Enorm lange goederentreinen vervoerden hout, goud, olie, kolen, gas, vlees en vis, de exportartikelen van Siberië.

## **Kozakken**

Na 5.200 kilometer en zes dagen trein maakte Rob Lubbersen een stop in Irkoetsk aan het Baikalmeer, het grootste zoetwaterreservoir ter wereld. De eerste bewoners van Irkoetsk waren in de 17<sup>e</sup> eeuw de Kozakken.



Vandaar werd doorgereisd naar Vladivostok, een voormalige militaire vesting, waar tot 1992 niet-Russen niet welkom waren. Er ligt nog een S-56

onderzeeboot. Rob Lubbersen zei dat hij met zijn postuur door de boot moest kruipen, terwijl de kleine Koreanen rechtop konden lopen. Van Vladivostok vertrok hij naar Japan waar hij nog acht dagen verbleef.

Voorzitter Leo Draisma bedankte Rob Lubbersen voor zijn leuke voordracht met een licht alcoholische attentie.

# Aanmelden voor bezoek aan Ypenburg nog mogelijk

Leden kunnen zich nog aanmelden voor de rondleiding op dinsdag 10 september in het Airborne Siemens

FieldLab en enkele andere hightech bedrijven op Ypenburg.



In het programma Technology Park Ypenburg bundelen deze bedrijven hun kennis om met geavanceerde materialen zoals composiet gezamenlijk onderdelen te produceren. Composiet is een zeer lichte en sterke kunststof die van hars en vezels is gemaakt en die steeds vaker wordt toegepast.

De deelnemers worden om 14.00 uur met koffie/thee ontvangen in de Digital Factory for Composites aan de Laan van Ypenburg 42. Daarna is er een introductie over het Technology Park Ypenburg. Vervolgens is er een korte rondleiding in enkele bedrijven. Het bezoek eindigt rond 16.00 uur weer bij de Digital Factory for Composites.

Het gebouw is bereikbaar met tramlijn 15 en bus 30, halte Laan van Ypenburg. Op het bedrijventerrein Ypenburg kan gratis worden geparkeerd.

Aanmelden kan bij VSAG-secretaris Leny Loke, tel. 070 - 366 96 70, e-mail: [h.l.loke@hotmail.com](mailto:h.l.loke@hotmail.com).

# Fietstocht op 14 september naar kerkdorpje 't Woudt



**De fietstocht op zaterdag 14 september gaat naar het schilderachtige en zeer kleine kerkdorpje 't Woudt in Midden-Delfland tussen Den Hoorn en De Lier. Verzamelpunt is het zorgcentrum Houthaghe aan de Toon Dupuisstraat, waar om 10.00 uur wordt vertrokken.**

Nadat hij een paar maanden als gevolg van een heupoperatie de organisatie van de fietstochten aan Cobi Bult heeft overgedragen, stapt coördinator Ton van der Linden bij deze tocht weer op de fiets. Hoewel het fietsen steeds beter gaat en de spieren niet of nauwelijks protesteren, heeft hij toch een relatief korte route gekozen.

Als wordt getwijfeld of de fietstocht gezien de weersomstandigheden doorgaat, kan worden gebeld met Ton van der Linden: tussen 9.15 en 9.30 uur 070 - 325 25 91 en tussen 9.15 en 9.50 uur 06 - 387 841 71.



De fietstocht naar geitenboerderij 't Geertje in Zoeterwoude op zaterdag 13 juli begon niet alleen met motregen, maar ook met een leuke band bij een deelnemer op weg naar het vertrekpunt achter het station Hollands Spoor. Hij ging weer naar huis.

De overige deelnemers fietsten via Voorburg, Leidschendam, het Groene Hart met de drie molens en watervogels en Stompwijk naar 't Geertje. Daar waren de koffie, de appeltaart en de tosti's prima. Op de terugweg was er weer een leuke band. De onfortuinlijke fietsster werd door haar echtgenoot opgehaald. Bij het sluisje van Leidschendam kwam de zon terug en was er weer koffie met wat lekkers.

## TheeLokaal

Bij het vertrek vanaf de ANWB aan de Wassenaarseweg van de fietstocht op zaterdag 10 augustus naar de Burcht in Leiden regende het pijpenstelen. Een deelneemster bedacht zich en ging naar huis. Met de stormachtige wind in de rug fietsten de overige deelnemers langs Clingendael, de Amerikaanse ambassade en de Horsten naar Voorschoten. Daar werd bij een vriendin koffie gedronken en gezien het weer besloten terug naar Den Haag te gaan.

In het TheeLokaal in de Weimarstraat, een project van Schroeder van der Kolk, was er een lunch. Het TheeLokaal biedt mensen met een psychische beperking leer- en werktrajecten aan.



# Besloten Facebook-groep van leden VSAG 'in de lucht'



De besloten Facebook-groep voor leden van de VSAG is van start gegaan. De aangesloten deelnemers kunnen er herinneringen ophalen, anekdotes vertellen, contacten hernieuwen en foto's van memorabele momenten uit hun tijd bij de gemeente plaatsen. Ook kunnen ze informatie en berichten uitwisselen en elkaar van activiteiten en bijzonderheden op de hoogte stellen zoals uitstapjes, lezingen, films en groepsactiviteiten. Het Haags wandkleed dat de afdeling handwerken heeft gemaakt, is de omslagfoto van de groep.

Een van de bijdragen is afkomstig van Elli Schelling die het initiatief voor de Facebook-groep heeft genomen en gaat over het vroegere Algemeen Haags Comite dat vanaf de jaren '50 onder andere de intocht van Sinterklaas, de Haagse Vakantieweken, de viering van



Koninginnedag en de kermissen organiseerde. Voor het maken van reclame werd op de auto van een van de medewerkers een luidspreker gezet.



Voorts staan er foto's op van het feest vorig jaar bij de viering van het 40-jarig bestaan en is de jubileumtoespraak van Leo Draisma in Diligentia te beluisteren, evenals het interview met hem over de VSAG tijdens het bezoek aan de studio van RTV Discus.



Via een link naar YouTube kan worden gekeken naar 'Het steen zucht', de afscheidsfilm van het oude stadhuis aan het Burgemeester de Monchyplein.



De film werd in 1995 door Edo Kuipers en Niels Horeman gemaakt in opdracht van het Haags Gemeentearchief.

## **Leuk**

VSAG-secretaris Leny Loke schrijft in de Facebook-groep dat levendige discussies prima zijn, maar dat de deelnemers het leuk en netjes moeten houden. Grove, beledigende of anderszins aanstoot gevende teksten worden onmiddellijk verwijderd.

Wie zich bij de Facebook-groep wil aansluiten kan dat melden bij Leo Draisma, tel. 070 - 358 90 51, e-mail: leo.draisma@gmail.com of bij Leny Loke, tel. 070 - 366 96 70, e-mail: h.l.loke@hotmail.com.

# Louis van der Wal overleden

Oud-bestuurslid Louis van der Wal is op maandag 22 juli op 71-jarige leeftijd overleden. Ook was hij oud-bestuurslid en contactpersoon van de afdeling Watergym.

Louis van der Wal werd in september 2012 aspirant bestuurslid en werd door de algemene ledenvergadering in 2013 tot bestuurslid van de VSAG benoemd. Hij trad om hem moverende redenen na enkele maanden terug. Begin dat jaar had hij de website van de VSAG vervaardigd.

Voor de afdeling Watergym zette hij zich als voorzitter/secretaris en contactpersoon ook in om nieuwe leden te werven. Bij veel bijeenkomsten van de VSAG deelde hij een flyer uit. Vanwege gezondheidsproblemen stopte hij eind 2017 noodgedwongen met zijn werkzaamheden voor de afdeling.

## Agenda

- 10/9: bezoek aan Ypenburg, 14.00 uur, Laan van Ypenburg 42
- 12/9: bestuursvergadering, 10.00 uur, ruimte VSAG
- 14/9: fietstocht naar 't Woudt, 10.00 uur, Toon Dupuisstraat 10
- 17/9: toelichting Mentorschap Haag en Rijn, 14.00 uur, ruimte VSAG
- 24/9: najaarsbingo, 14.00 uur, ruimte VSAG

## Personalia

**Nieuwe leden/vrienden:** dhr. J. Zorgman.

**Overleden:** mevr. J.P. Schreuder, dhr. L. van der Wal, mevr. A. van der Spek-Vijfvinkel, mevr. A.A.J. Bode-Berends.

## Talrijke activiteiten voor 'Ouderen in de Wijk en in de Kunst'



**Bij de Bibliotheek Den Haag kunnen oudere Hagenaars dankzij een gevarieerd aanbod blijven leren, terecht met vragen over hun smartphone of tablet en nieuwe mensen ontmoeten. De Bibliotheek Den Haag doet dat in het programma 'Ouderen in de Wijk' met laagdrempelige tablet- en computercursussen, mediasprekuren, creatieve workshops, informatieve ochtenden, lezingen en discussies.**



Voor het programma 'Ouderen in de wijk' kan gratis worden ingeschreven. Een gastvrouw van de bibliotheek helpt met hulpvragen, verwijst indien nodig door en bespreekt met de ouderen wat zij zouden willen doen.

De ouderen die aan het programma meedoen, worden elke maand op de hoogte gesteld van interessante activiteiten, zowel in de bibliotheek als bij instellingen bij hen in de buurt.

'Ouderen in de Wijk' is te vinden in de bibliotheek in de stadsdelen Escamp (Leyweg 811), Loosduinen (Loosduinse Hoofdstraat 555) en Segbroek (Weimarstraat 353). Ouderen uit deze stadsdelen kunnen bij de bibliotheek inschrijven. Ouderen uit een ander stadsdeel kunnen contact met de Bibliotheek Den Haag opnemen, tel. 070 - 353 44 55. Dan wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn. Meer informatie is verkrijgbaar door te mailen naar [ouderenindewijk@denhaag.nl](mailto:ouderenindewijk@denhaag.nl) of door bij de dichtstbijzijnde bibliotheek langs te gaan.

## Kunst

Zelfstandig wonende Haagse ouderen met beginnende dementie of een andere ouderdomsaandoening, kunnen zich opgeven voor



'Ouderen in de Kunst' van de Kunst Onderwijs Organisatie (KOO) en de Bibliotheek Den Haag.

In de Bibliotheek Segbroek aan de Weimarstraat 353 zijn er onder leiding

van een vakdocent wekelijks allerlei kunstlessen en kunstactiviteiten zoals fotografie, theater, acteren in het 'Huis van Vervoering', schilderen, tekenen en schrijven over toen en nu.

De deelname is gratis. Aanmelden kan via 070 - 353 55 11 of [segbroek@bibliotheekdenhaag.nl](mailto:segbroek@bibliotheekdenhaag.nl). Na de aanmelding komt de docent eerst langs voor een kennismakingsgesprek.



## Dinsdagmiddaglezingen MUSEON

Elke dinsdagmiddag is er in het Museon aan de Stadhouderslaan van 13.30 tot 15.30 uur een lezing op het gebied van natuur, cultuur, kunst, geschiedenis, wetenschap, e.d. De lezing is gratis met een entreebewijs van het Museon dat € 12,50 kost. Met de Museumkaart en de Vriendenpas van het Museon is de toegang eveneens gratis.



3/9

### **De bonte fotokracht van bloemen, planten en bomen**

Presentatie door Peter Muller

Schilders, tekenaars en fotografen weten hoe belangrijk kleuren zijn. Door *nét* iets anders te kijken en subtiele nuances te zoeken toont fotograaf Peter Muller in zijn lezing over de schoonheid van bloemen, planten en bomen een veelheid aan kleuren en vormen, maar soms ook het zoeken ernaar. Zwart-wit is dus ook een deel van de lezing. Korte, begrijpelijke aanwijzingen om zelf beter naar al die kleurenpracht te kijken en ze te fotograferen, passeren ook de revue.



10/9

### **Vandaag koop ik alle kleuren – een kunstenaar overwint zijn psychoses**

Presentatie door Karen Anema

Een op de vier mensen krijgt of in zijn of haar directe omgeving te maken met psychiatrische problemen. De angst

om de controle te verliezen en alleen te komen staan is één van de grootste angsten die we kennen. Ton, de hoofdpersoon uit het boek 'Vandaag koop ik alle kleuren', legt zijn leven lang zijn ervaringen vast in minutieus bijgehouden aantekeningen, correspondentie, schilderijen en schetsen. Zijn levensverhaal laat de mens achter het etiket 'schizofrenie' zien.



17/9

**In verband met Prinsjesdag is er geen presentatie**



24/9

**Op expeditie naar het laatste restje ongerepte oernatuur: Antarctica**

Presentatie door Wim van Passel

Om de laatste restjes ongerepte oernatuur rond de Noord- en Zuidpool vast te leggen, reisde fotograaf Wim van Passel met zijn vrouw acht keer naar Antarctica en 31 keer naar het noordpoolgebied. Hij neemt zijn toehoorders mee naar Antarctica en omgeving, van de Falklands en het Subarctische South Georgia tot de bittere kou van het Antarctisch schiereiland. Met vele oogverblindende beelden en ter plekke geschreven poëzie schetst hij een beeld van de ongekende schoonheid van dit laatste restje ongerepte oernatuur en van de talloze levensvormen in nauwelijks te bevatten aantallen. Daarbij komt de onontkoombaarheid van de evolutie steeds duidelijker in beeld.



## Seniorenfilms Dakota Zuid57

In Filmhuis Dakota in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57 worden op twee vrijdagen films voor uitsluitend senioren vertoond. Deze ouder(wetse) filmochtend met gratis koffie, een chocolaatje en een pauze, begint om 11.00 uur.



6/9

### Rocketman

Rocketman is een biografische muzikalfilm, gebaseerd op het leven en de beginjaren van de Britse zanger en pianist Elton John. Deze small-town boy groeide uit tot een van de meest iconische personen uit de popcultuur. Ook het ontstaan van de soms psychedelisch aandoende teksten komt aan bod.



20/9

### Dolor y gloria

Een regisseur is over zijn hoogtepunt heen en kampt met pijn, depressies en angsten. Enkele persoonlijke reünies, een door hem geschreven theatermonoloog en heroïne brengen oude herinneringen naar boven. Zo blikt hij terug op zijn jeugd, zijn band met zijn moeder, zijn religieuze opvoeding, zijn seksualiteit en zijn grote liefdes.

## Pathé gestopt met 50Plus films

Pathé vertoont geen 50Plus films meer. De voorstelling van dinsdag 16 juli was de laatste als gevolg van het aanpassen van het aanbod op basis van de wensen van de bezoekers.

# FILIPPINE

<b>1</b>	18	7	10		17		20	6	23	23	12
		<b>2</b>	15	1	19		9		17		
			<b>3</b>	14			21	13	21	13	12
		<b>4</b>	18		7		2	20			
<b>5</b>	6	2	5	24	13		6		6	3	
<b>6</b>	8	16	16		4		1	4	21	13	2 6
	<b>7</b>	23	8	19			17	23	8		
		<b>8</b>	15		22		3	10	16	19	2 20
			<b>9</b>	19			10	16	3		
<b>10</b>		7	22	11			16	5	24		11 19
			<b>11</b>	24	7		8	18			
	<b>12</b>	23		15			23	17	4	11	4
<b>13</b>	9	23	23	6	15		19	16		19	2 6
			<b>14</b>	11			1	14			



## OMSCHRIJVING

- |                                                |                                            |
|------------------------------------------------|--------------------------------------------|
| <b>1</b> misdrijf (11)                         | <b>8</b> voertuig (10)                     |
| <b>2</b> toevallig (7)                         | <b>9</b> geleuter (6)                      |
| <b>3</b> langs chemische weg gemaakte stof (9) | <b>10</b> twistziek (11)                   |
| <b>4</b> naschreeuwen (6)                      | <b>11</b> assistent (6)                    |
| <b>5</b> lichaamsdeel (10)                     | <b>12</b> niet op de loonlijst staand (11) |
| <b>6</b> sportvrouw (12)                       | <b>13</b> passant (12)                     |
| <b>7</b> overdreven (9)                        | <b>14</b> het naar binnen zien (5)         |

Gelijke cijfers zijn gelijke letters. Bij een goede invulling ontstaat van de letters in de paarse balk van boven naar beneden een gezegde.

Stuur dit voor 13 september naar:

VSAG  
zaal 1.09  
Zuidlarenstraat 57  
2545 VP Den Haag

of mail het naar:

[vsag@denhaag.nl](mailto:vsag@denhaag.nl)

Onder de inzenders van de goede oplossing wordt een prijs van € 10,-- verloot.

De oplossing van de puzzel in het Journaal van juli/augustus is PRETTIGE VAKANTIE. Na loting ging de prijs van € 10,-- naar mevr. G. van Boxtel uit Den Haag.

# Activiteiten en contactpersonen

Tenzij anders vermeld vinden alle activiteiten plaats in de zaal van de VSAG, 1.09, op de eerste etage in Zuid57 aan de Zuidlarenstraat 57.

## BEELDHOUWEN

Oosterpark 3  
elke twee weken  
do. 09.30 - 13.00 uur  
dhr. F. Durand  
06 - 526 515 30  
frank@debeeldhouwwerkplaats.nl  
per keer € 15,00

## BILJARTEN

ma. t/m vr. 9.00 - 13.00 uur  
13.00 - 17.00 uur  
dhr. F.J.M. Kalse  
070 - 394 03 64  
frans-bep@ziggo.nl  
per maand € 6,00

## BOWLEN

Dekker, Scheglaan 12  
Zoetermeer  
vr. 14.00 - 16.00 uur  
dhr. R. Nieuwenkamp  
015 - 369 69 81  
roelnieuwenkamp@kpnplanet.nl  
dhr. D.H. Ras  
079 - 331 08 77  
dirkgretras1@outlook.com  
per maand € 26,00

## BRIDGE

wo. 13.00 - 16.00 uur  
dhr. A.F.M. van Bommel  
070 - 360 11 89  
afm.vanbommel@gmail.com  
per maand € 5,00

## FIETSEN

8 keer per jaar op de 2e  
zaterdag van de maand  
10.00 uur vertrek bij Houthaghe,  
Toon Dupuisstraat 10, tenzij  
anders vermeld.  
dhr. T. van der Linden  
06 - 387 841 71  
vanderlindenton87@gmail.com

## HANDWERKEN

ma. 13.00 - 15.00 uur  
mevr. G.G.M. Looijen-den Boer  
070 - 366 03 09  
c.looyen3@kpnplanet.nl  
per maand € 5,00

## **KEEP FIT**

Stadhuis Spui  
wo. 14.00 - 15.00 uur in  
groepsverband. Uitsluitend de  
deelnemers van deze groep  
kunnen op een andere dag of  
tijd ook individueel fitnessen.  
dhr. S.J.M. Beijer  
070 - 367 23 26  
s.j.m.beijer@kpnmail.nl  
per maand € 20,00

## **KOERSBAL**

Sportcomplex Erasmus  
ma. 13.30 - 15.30 uur  
dhr. H.Th. Bielefeld  
h.t.bielefeld@hetnet.nl  
070 - 345 17 62  
per maand € 1,50

## **SCHILDEREN**

ma. 9.00 - 12.00 uur  
dhr. J. Vos  
070 - 355 82 81  
strandvos@ziggo.nl  
per maand € 5,45

## **OUDERENWERK**

Leden die in Morgenstond en Leidschenveen wonen en vragen op het gebied van wonen, zorg en welzijn hebben, kunnen contact opnemen met ouderenconsulent Miriam Wilschewski, tel: 06 - 28 22 38 53, e-mail: m.wilschewski@stichtingmooi.nl.

## **YOGA**

Zorgcentrum Houthaghe  
Toon Dupuisstraat 10  
ma. 10.30 - 11.30 uur  
do. 10.30 - 11.30 uur  
mevr. M. Hendriks-Zuidwijk  
070 - 323 94 15  
greethendriks@casema.nl  
per maand € 14,00

## **WATERGYM**

Escamphof  
Escamplaan 57  
wo. 16.15 - 17.00 uur  
17.00 - 17.45 uur  
do. 15.00 - 15.45 uur  
15.45 - 16.30 uur  
mevr. Y. Heemskerk-Brunings  
06 - 309 003 75  
yvonne.heemskerk.brunings@gmail.com  
per maand € 18,20

---

Indien onbestelbaar  
gaarne retourneren naar:  
VSAG  
Zuidlarenstraat 57  
kamer 1.09  
2545 VP Den Haag

---